

Nr B 67

Utlåtande i anledning av väckt motion angående förslag till en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Norge.

(4:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Holmberg m. fl.*, väckt motion (II: B 6) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Norge, så att arbetet därmed kan påbörjas senast 1959.

Över motionen har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, yttranden avgivits av *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, *arbetsmarknadsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Norrbottens län*, vilka yttranden i avskrift som bilagor fogats till detta utlåtande (Bilagorna A, B och C).

Utskottet. I remissyttrandena över förevarande motion har erinrats om att Kungl. Maj:t den 29 juni 1956 uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att efter samråd med berörda myndigheter verkställa utredning om behovet av vägförbindelser mellan å ena sidan Norrbottens och Västerbottens län och å andra sidan angränsande delar av Norge samt att därvid, i den mån sådana vägförbindelser prövades erforderliga, särskilt utreda spörsmålen om deras lämpligaste utsträckning och erforderliga standard samt om deras inbördes angelägenhetsordning. Till styrelsen överlämnades därvid också vissa handlingar rörande den i motionen föreslagna mellanriksvägen — att tagas under övervägande vid fullgörande av utredningsuppdraget. Det skulle åligga styrelsen att till kommunikationsdepartementet i sinom tid inkomma med redogörelse för resultaten av utredningen samt att i övrigt framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Den i enlighet med förenämnda beslut under 1957 påbörjade och med anlitande av näringsgeografisk expertis bedrivna utredningen beräknas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kunna framläggas under innevarande år. I avvaktan härpå finner sig utskottet — i likhet med remissinstanserna — icke kunna tillstyrka att genom ett ställningstagande redan nu från riksdagens sida den slutliga prövningen av utredningens förslag i ämnet föregripes. Utskottet hemställer därför,

att motionen II: B 6 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 oktober 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 66.

Bilaga A

Till riksdagens statsutskott

Genom remiss den 29 juli 1958 har Kungl. Maj:t anbefallt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att till riksdagens statsutskott överlämna yttrande över en inom riksdagen väckt och till utskottet hänvisad motion (II: B 6) angående förslag till en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Norge. Styrelsen får till åtljudnad härav anföra följande.

Genom kungl. brev den 29 juni 1956 uppdrogs — i anledning av förda förhandlingar mellan de svenska och norska kommunikationsdepartementen rörande vägförbindelserna mellan de nordliga delarna i de båda länderna — åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att efter samråd med berörda myndigheter verkställa utredning om behovet av vägförbindelser mellan å ena sidan Norrbottens och Västerbottens län och å andra sidan angränsande delar av Norge samt att därvid, i den mån sådana vägförbindelser prövades erforderliga, särskilt utreda spörsmålen om deras lämpligaste utsträckning och erforderliga standard samt om deras inbördes angelägenhetsordning. I anslutning härtill bemyndigades vidare väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att träda i kontakt med den norska statliga vägmyndigheten för att undersöka möjligheterna till en samordning av de svenska och norska intressena i dessa frågor. Det skulle åligga styrelsen att till kommunikationsdepartementet i sinom tid inkomma med redogörelse för resultaten av utredningen samt att i övrigt framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. Slutligen överlämnades till styrelsen vissa handlingar rörande en föreslagen mellanriksväg från Sädvaluspe till Storjord i Norge för att tagas under övervägande vid fullgörande av utredningsuppdraget.

Den i enlighet härmed av styrelsen under 1957 påbörjade och med anlitande av näringsgeografisk expertis bedrivna utredningen har nu i det närmaste slutförts. Efter det samråd beträffande denna som vidare förevarit med länsstyrelsen i Norrbottens och Västerbottens län har styrelsen för avsikt att inom kort upptaga överläggningar i frågan med vederbörande norska vägmyndigheter. Sedan så skett avser styrelsen att för Kungl. Maj:t framlägga resultatet av utredningen, vilket beräknas kunna ske innevarande år. I avvaktan härpå synes förevarande motion icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 september 1958

Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen
GUST. VAHLBERG

Harald Ekström

Till KONUNGEN

Genom remiss den 29 juli 1958 har Kungl. Maj:t anbefallt arbetsmarknadsstyrelsen att avgiva yttrande över inom riksdagen väckta och till utskottet hänvisade motionen II: B 6 angående förslag till en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Norge. Med anledning härav får arbetsmarknadsstyrelsen anföra följande.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 29 juni 1956 uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att i samråd med berörda myndigheter verkställa en utredning om behovet av vägförbindelse mellan å ena sidan Norrbottens och Västerbottens län och å andra sidan angränsande delar av Norge. Utredningsarbetet, som innefattar den här ifrågavarande vägförbindelsen, pågår inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Arbetsmarknadsstyrelsen vill understryka angelägenheten av att åtgärder vidtagas som kan stimulera näringslivets utveckling i de trakter, som beröres av vägprojektet. Ur arbetsmarknadssynpunkt ter sig detta särskilt angeläget, enär befolkningen i arbetsför ålder ökar samtidigt som skogsbrukets och småjordbrukets fortsatta rationalisering medför minskade arbetskraftsbehov. Sysselsättningssvårigheter och utflyttning kan därför befaras, om icke nya försörjningsmöjligheter åstadkommes.

Med hänsyn härtill är det angeläget att utredningen om vägförbindelserna färdigställas så snart som möjligt. Någon ytterligare åtgärd i vägfrågan synes dessförinnan icke böra vidtagas.

Från länsarbetsnämnden i Norrbottens län infordrat yttrande i ärendet biläggas.¹

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad Montell, överdirektör och souschef, ledamöterna Västberg, Andersson, Sæmund och Westling samt ersättarna Nyberg och Lindström. Därjämte har närvarit byråcheferna Rudhagen, Rooth, Neymark, Johansson, Bergh, Ringenson och Vennerberg samt byrådirektörerna Myhrman och Björkdahl. Ärendet har föredragits av byrådirektören von Schulsenheim.

Stockholm den 26 september 1958

Underdånigst
ERIK MONTELL

Alvar v. Schulsenheim

¹ Här ej bilagt.

Bilaga C

Till riksdagens statsutskott

Genom remiss från Kungl. kommunikationsdepartementet den 29 juli 1958 har länsstyrelsen anmodats att till utskottet avgiva yttrande över en inom riksdagen väckt motion II: B 6 angående förslag till en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Norge.

I anledning härav får länsstyrelsen, med överlämnande av yttrande¹ från länsvägnämnden i länet, anföra följande.

Länsstyrelsen vill vitsorda att det föreligger ett stort behov av en mellanriksväg från Arjeplogs kommun till Saltdals kommun i Norge. Härvid skulle inom Sverige byggas ny väg från Sädvaluspen till riksgränsen öster om Graddis fjällstue. Såsom motiv för byggande av denna väg vill länsstyrelsen anföra följande.

Vägfrågan väcktes redan under 1860-talet och orsaken var, att Sverige och Norge kunde komplettera varandra på näringslivets område. På grund av lappmarksbefolkningens bristande resurser kunde företaget icke genomföras trots att medel för vägens byggande beviljats.

I stort sett samma motiv talar även i dag för byggande av vägen, ehuru förhållandena på de senaste 100 åren avsevärt förändrats. Då var jordbruket huvudnäringen och genom jakt och fiske förbättrades försörjningen. Nu avfolkas jordbruket och skogsbygdens odlingar planteras med skog eller växer igen med skog av sig själva. Allt större del av befolkningen vill idag ha en levnadsstandard, som jordbruket ej kan ge. De, som icke flyttar från sina hemkommuner, söker sig arbete i skogen och vill helst även ha trygghet i arbetet genom helårsanställning. På arbetsformer och bebyggelselokalisering har fått läggas helt nya synpunkter för att skapa en rationell drift och konkurrenskraftiga levnadsförhållanden.

Men ytterligare åtgärder måste vidtagas för att öka inlandsskogsbrukets konkurrenskraft och skapa nya arbetstillfällen för det stigande antalet i arbetsför ålder. Svårigheterna på arbetsmarknaden kommer i annat fall att bli synnerligen stora i dessa trakter.

Mellanriksvägen Sädvaluspen—Graddis torde därför ha sin allra största betydelse för näringslivet och då speciellt skogsbruket. Man får direkt kontakt med en ny marknad med brist på trävaror, men får anslutning till en hela året isfri hamn, möjliggörande kontinuerlig import och export utan fördyrande lagerhållning, varigenom skulle skapas förutsättningar för ytterligare industriell verksamhet baserad på skogsbruket.

Även ur norsk synpunkt torde bärande motiv kunna framföras för den s. k. Graddisleden. Snöhindren på den nuvarande Saltfjellsvägen avstänger vintertid större delen av Nordlands och hela Troms fylke från landsvägsförbindelse med södra Norge. Efter tillkomsten av Graddis-vägen skulle landsvägstransporterna kunna gå via Sverige. Virkesbristen i Salten skulle även kunna minskas genom direkt import från Sverige, samtidigt som rotvärdet för lappmarksvirket skulle stiga.

Många motiv kan åberopas för en snar utbyggnad av mellanriksvägen Sädvaluspen—Graddis och länsstyrelsen har i olika sammanhang gjort framställning om vägens byggande. Kungl. Maj:t har därefter den 29 juni 1956 uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att i samråd med berörda

¹ Här ej bilagt.

myndigheter verkställa en utredning angående förbindelserna mellan Sverige och Norge i de nordligaste länen. Denna utredning lär vara att förvänta innevarande höst.

För hela södra delen av Norrbottens län är det synnerligen viktigt att mellanriksvägen Sädvaluspen—Graddis snarast möjligt kommer till stånd. Med hänsyn till att frågan är under utredning, synes det emellertid icke lämpligt att föregripa denna genom särskilda beslut eller åtaganden vare sig av Kungl. Maj:t eller riksdagen.

Av ovan anförda skäl hemställer länsstyrelsen att motionen avstyrkes.

I ärendets handläggning har, förutom undertecknade landshövding och vägdirektör, deltagit landssekreteraren Torsten Segrell.

Luleå i landskansliet den 4 oktober 1958

MANFRED NÄSLUND

Nils G. Lenas